

Борбени скокови британских специјалаца

На багдадском небу

Када су команданти савезничких снага у Ираку схватили да је за операције заробљавања важних устаничких вођа и елиминацију радионица за производњу експлозивних направа у делу Багдада – Садр Ситију непрактично и неделотворно убацавање специјалних састава копном или хеликоптером, прибегли су провереном методу – падобранском десанту

Последњи борбени скок у 20. веку британски падобранци имали су у време Суецке кризе 1956. године. Тада је више од 700 падобранаца десантирано на египатске аеродроме, које су успешно држали извесно време и тиме омогућили допремање остатка интервенционистичких снага и њихово снабдевање.

Та здружена операција Уједињеног Краљевства, Француске и Израела била је последица одлуке египатских власти да национализују Суецки канал. Од тада, па све до прве деценије 21. века британска војска, званично, није извела ниједан борбени скок.

Када су команданти савезничких снага у Ираку схватили да је за операције заробљавања важних устаничких вођа и елиминацију радионица за производњу експлозивних направа у делу Багдада – Садр Ситију непрактично и неделотворно убацавање специјалних састава копном или хеликоптером, прибегли су провереном методу – падобранском десанту.

Припадници тимова SAS-а десантирани су из транспортних авиона C-130 *херкулес*, с висина од пет до осам хиљада метара. За ту висину скока, падобранци су опремљени кисеоничком опремом, а на грудној вези имали су монтиран навигациони систем, радио-уређај и висинномер.

Користили су падобране VT-80 и технику скока ВИВО – високо искакање, високо отварање. Авион су напуштали на даљини и до тридесет километара од зоне приземљења, одмах отварајући падобран и по прикупљању групе у ваздуху настављали да лете и по тридесетак минута док се не би тихо приземљили на површину димензија фудбалског терена.

Десантна просторија била је на десној страни реке Тигрис, у близини устаничких упоришта, одакле су по приземљењу падобранци настављали ка циљу пешке. Тимови од по дванаест људи имали су задатак да најпре успоставе скривени осматрачки положај и да електронским уређајима за визуелно или аудио препознавање особа надгледају и изви-

ђају устанике. Изводили су и самосталне нападе, а ређе припрему за хеликоптерско убацавање осталих састава SAS-а.

На задатке су, углавном, ишли наоружани аутоматском пушком хеклер и кох 417 с пригушивачем. Имали су задатак да похапсе важне устанике. Фактор изненађења био је сваки пут потпун, јер су специјалци долазили с неба, неприметно и тихо се приземљујући. За извлачење су користили пума хеликоптере.

Такав вид употребе падобранског десанта показао се као успешан. Потом су британски војни планери одлучили да усаврше технике употребљене у Ираку и употребе их у Авганистану.

Једна од новина јесте и употреба посебно обучених војних паса. Сваком од четири ескадрона 22. пука SAS-а додељена су по два пса расе немачки овчар. Пси скачу у тандему са својим керовођама, причвршћени на њихове груди. Пошто је техника скока ВИВО, пси носе посебне кисеоничке маске. По приземљењу с малим камерама причвршћеним на глави они крећу на задатак откривања устани-

Десантирање паса

Десантирање војних паса није новина. Пси су спуштани падобраном и у Другом светском рату. Имали су задатак да преносе поруке и проналазе рањенике. Данас је другачија висина с које пси искачу, а такође и употреба кисеоничке опреме која је посебно прилагођена војним псима. Војни пси не искачу сами већ су причвршћени за пратиоца.

ка, њихових могућих заседа и експлозивних направа. На тај начин, припадници специјалних тимова у сваком тренутку имају снимак на екранима својих лаптопова у реалном времену.

Опасности којима су пси изложени су бројне, али се рачуна да је боље да ту улогу на себе преузму пси него људи. Могу се кретати у узаном простору којим војник не може проћи, теже их је опазити и изазивају мању сумњу устаника.

Обуку британских паса помогли су припадници Првог оперативног одреда специјалних снага Америчке копнене војске – Делџе. Њихови инструктори спровели су специјалну обуку паса и керовођа у бази SAS-а у Херефорду. Основни мотив за њихову употребу јесте да се смање људски губици у саставима ангажованим у Ираку и Авганистану. ■

Бојан НАЂ